

Hazırlayan:
Prof. Dr. Kerem Alkin
Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı

Ekonomi Yönetimi'nin değişebileceğine dair dedikodular, üç derecelendirme kuruluşunu da sert açıklamalara yönlendirdi. 27 Ağustos'taki TCMB PPK toplantısı daha da kritikleşti. Kritik veri olmayan bu hafta, piyasa siyasi kulisleri izlemeyi sürdürecektir.

- 12. Cumhurbaşkanlığı için gerçekleştirilen halk oylaması tamamlandığından bu yana, siyasi kulisler durmamakta. 10 Ağustos pazar günkü seçimlerden daha bir gün sonra, 11 Ağustos sabahı 11. Cumhurbaşkanı Gül'ün 'siyaset için AK Parti'ye dönmesi kadar doğal hiç bir şey olmayacağı' yönündeki açıklamasından yarım saat sonra, AK Parti'nin Tanıtım ve Medyadan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Hüseyin Çelik'in, devam eden MKYK toplantısından çıkarak, 1. Olağanüstü Büyük Kongre'nin 27 Ağustos'ta gerçekleştirileceğini açıklaması, doğal olarak, kulisleri hareketlendirdi.
- Kimi siyaset ve medya çevrelerinde, Çelik'in açıklamasının Cumhurbaşkanı Gül'ün önünü kesmeye yönelik bir adım olduğu yorum ve iddiaları gündeme gelse de, geçen hafta (11 Ağustos) raporu sabah 9'da göndermemden yaklaşık 20-25 dakika sonra gerçekleşen bir telefon görüşmemde, AK Parti çevresi ile yakın diyalogu olan bir işadamı büyüğümüzün şahsıma ifade ettiği '26 veya 27 Ağustos'ta Kongre toplanabilir' bilgisi, söz konusu tarihin 11. Cumhurbaşkanı Gül'ün açıklamasından hemen sonra, apar topar tespit edilmiş ve Sözcü Çelik tarafından açıklaması yapılmış bir tarih olduğu ihtimalini ortadan kaldırıyor.
- **Ciddi bir eleştiriye maruz kalma riskini göze alarak ifade etmek isterim ki, Sayın Başbakan'ın 12. Cumhurbaşkanı adayı olmasına yönelik süreç 2012 yılından itibaren netleştirilmiş ve Türkiye'yi ABD tipi bir başkanlık veya Fransa tipi güçlü bir Cumhurbaşkanı modeline getirecek Anayasa değişikliği de önceden kurgulanmıştır. Ancak, 13 Ekim 2012'de AK Parti üst yönetimi bir şok yaşadı ve MHP'nin 'tam destek' açıklamasına**

rağmen, verilen fire ile, AK Parti yerel seçimlerin 5 ay öne alınmasına imkan sağlayacak Anayasa değişikliği için gereken oyu bulamadı. 11. Cumhurbaşkanı Gül, söz konusu yasayı ret ederek, bir kez daha oylanmasının önünü açtı; ancak, AK Parti, "içinde bölünme varmış" izlenimi vermemek için, konuyu bir kez daha gündeme getirmedi.

- Oysa, Atatürk Orman Çiftliği arazisi içinde inşası tamamlanmakta olan ve yakında açılacak yeni Başbakanlık Binası, yeni bir Anayasa Paketi ile, Türkiye yeni siyasi sisteme geçebilse idi, otomatik olarak Başkanlık Binası olacaktı. Bu nedenle, Erdoğan-Gül arasındaki görüş ayrılığı veya husumet kısmen doğru olsa da, buna daha iddialı bir anlam yüklemek doğru gözükmemektedir ve Gül'ün "ben yerel seçimler sürecinde, Sayın Erdoğan'a cumhurbaşkanlığına aday olmayacağımı zaten söylemiştim" açıklamasını da zaten bu perspektiften kayda almak gerekir. Bunun yanı sıra, Emine Erdoğan'ın Çankaya Köşkünü 'kasvetli' bulduğunu ifade ederek, yeni Başbakanlık Binası'na işaret etmesi de, bu değerlendirmeyi bir ölçüde doğrulayan bir gelişmedir. Kaldı ki, Başbakan Erdoğan, 12. Cumhurbaşkanı olarak oturmuş teamüllere uygun bir tutum içinde olmayacağını daha baştan dile getirmiş durumda.
- Başbakan Erdoğan'ın 12. Cumhurbaşkanlığı için aday olacağına dair bir başka emare, kendisinin Köşk'e çıkması sonrasında AK Parti'de yaşanacak genel başkan, başkan yardımcılıkları ve Bakanlar Kurulu için pozisyon alma mücadelesinin bir hayli erken başlaması. Adları Erdoğan sonrası genel başkan ve başbakan adayları olarak geçen Ahmet Davutoğlu, Binali Yıldırım, Numan Kurtulmuş gibi isimlerin tümü için, son bir yıl içinde, ya izledikleri dış politika, ya bakanlık politikası, ya başka tür akçalı iddialar ve özel yaşama yönelik iddialar gözden kaçmadı. Ali Babacan ve Mehmet Şimşek hep Abdullah Gül'ün ekibi olarak konuşuldu ve hep Başbakan Erdoğan'ın bu iki isme karşı mesafeli olduğu iddia edildi.
- 2011 yılı haziran ayındaki genel seçimler sonrasında kurulan AK Parti Hükümeti'nde 'Ekonomi Bakanlığı' şaşkınlıkla karşılandı ve ekonominin koordinasyonundan sorumlu Başbakan Yardımcısı Babacan ile Ekonomi Bakanı Çağlayan arasında bir gerginlik hep gözlemlendi. Hatta, 2012 ve 2013 yıllarında Orta Vadeli 3 Yıllık Stratejik Plan çalışmalarına Bakan Çağlayan davet edilmedi ve Stratejik Plan açıklamaları Babacan-Şimşek-Yılmaz (Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz) üçlüsü tarafından gerçekleştirildi. Çağlayan bu konudaki kırılganlığını bir çok kere dile getirdi ve Babacan'a yönelik ekonomi

politikası eleştirileri, sıklıkla Merkez Bankası'nın para politikasına yönelik ve/veya Başkan Başçı'ya yönelik eleştiriler ile de yürütüldü.

- Bu çekişme, Cumhurbaşkanlığı seçimlerine iki ay kala daha da tırmandı ve yeni Ekonomi Bakanı Zeybekçi'nin eski Bakan Çağlayan'a yakın bir üslupla ekonomik meselelere yaklaştığı gözlemlendi. Cumhurbaşkanlığı seçimlerine neredeyse bir ay kala, bir tarafta AK Parti'nin ekonomik işlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Kurtulmuş'un, askeri vesayet ve yargı vesayetinden sonra, Merkez Bankası'ndaki vesayetlin de sonlandırılacağı yönündeki söylemi, diğer tarafta ise Bakan Şimşek'in Başbakan Yardımcısı Babacan'ı destekleyici açıklamaları; diğer bir deyişle, bir tarafta Başbakan'ın ekonomi söylemine, eleştirilerine katılan, destekleyen, arkasında duran bir kanat ile, diğer tarafta Başbakan'ı doğrudan eleştirmeyen veya doğrudan ters duruyormuş izlenimi vermemeye özen gösteren, yurt içi ve yurt dışı piyasalara 'merak etmeyin, Türkiye'nin ekonomi politikalarında bir değişiklik olmaz' diyen diğer kanat arasındaki çatışma artık gün yüzüne çıkmıştı.
- Hatta, bu süreç, Başbakan Erdoğan ve Hükümet'e yakın medya kuruluşlarında, burada haber yapan muhabirler ve köşe yazarları nezdinde, Babacan ve Şimşek'in önemli uluslararası finans merkezlerindeki açıklamalarının neredeyse 'hainler' yakıştıması ile, eleştirilmesine kadar gitti. İki bakan da Başbakan Erdoğan'ın söylemini ve eleştirilerini adeta takmıyorlarmış veya Başbakan Erdoğan'ı kandırıyorlarmış suçlamasıyla da karşı karşıya kaldılar. **Her iki bakanın daha çok 11. Cumhurbaşkanı Gül'e daha yakın isimler oldukları iddia ve yakıştırmaları, 13 Ağustos çarşamba günü, Başbakan Yardımcısı Babacan'ın bir televizyon kanalında Bank Asya ile ilgili açıklamalarının, aynı günün akşamı bir başka kanalda Başbakan Erdoğan'ın ekonomi danışması Bulut tarafından ağır ithamlarla eleştirilmesiyle doruk noktasına ulaştı ve o andan itibaren, 27 Ağustos'taki AK Parti 1. Olağanüstü Büyük Kongresi sonrası kurulacak yeni Bakanlar Kurulu'nda Başbakan Yardımcısı Babacan'ın olmayacağına dair iddia ve dedikodu aldı başını, yürüdü.**
- Bitirdiğimiz 11-17 Ağustos haftası da, Başbakan Yardımcısı Babacan'ın yeni kabinede olmayabileceğine ilişkin iddia ve yakıştırmalar sürdü ve Başbakan Erdoğan'ın da AK Parti'nin 13. Kuruluş Yıldönümü resepsiyonunda bu konudaki soruları yeni kabinede beklenenden daha büyük çaplı bir değişiklik olabileceği gibi cevaplaması; ayrıca, Ekonomi Bakanı Zeybekçi'nin ekonomi yönetimindeki köklü değişikliklerin, bakan ve bürokrat düzeyindeki değişikliklerin doğal karşılanması yönündeki mesajları, piyasalar tarafından

Başbakan Yardımcısı Babacan'la vedalaşma ihtimalinin bir hayli kuvvetlendiği şeklinde yorumlandı ve piyasalarda belirli bir huzursuzluğun ve belirsizliğin olduğu da gözlemlendi. Bu gelişme, diğer bölgesel ve küresel risklerle birlikte, dolar-TL kurunu 2,17 TL'nin üstüne, Borsa İstanbul 100 Endeksi'ni de 77 bin puanın altına getirdi. Faiz cephesindeki reaksiyon daha sınırlı kaldı.

- İşte, tam bu noktada 11. Cumhurbaşkanı Gül'ün veda resepsiyonunda konuşan, Cumhurbaşkanlığı ekonomi baş danışmanı ve TCMB'nin bir önceki başkanı Durmuş Yılmaz, faiz üzerinde baskı kuranların 1994 krizini unutmış olabileceğini belirterek, "Şimdi dengelere hiç aldırılmadan faizle istedikleri gibi oynasınlar ki 3 ay sonra ne olacağını görsünler. Çünkü görmeden hiçbir şeye inanmıyorlar" yönünde açıklamalarda bulundu. Yılmaz, TCMB'nin şu anki Başkanı Erdem Başçı'nın 2 Haziran tarihinde Bakanlar Kurulu'na yaptığı sunumu anımsattı: "Sunum Merkez Bankası'nın internet sitesinde var. Sunumun 22'nci slaytında imalat sektörünün giderlerinin bileşenleri yer alıyor. Bileşenler içinde finansman giderlerinin payı yüzde 2.2 görünüyor." Durmuş Yılmaz Ekonomi Bakanı Zeybekci'nin Merkez Bankası yönetimine yüklendiğine işaret etti: "Sayın Zeybekci acaba o slaytı görünce, "Bir yanlışlık olmasın?" diye sordu mu? Sormadıysa, imalat sektöründe finansman giderlerinin payının yüzde 2.2 olduğunu doğru kabul etmiş demektir."
- Eski Başkan Yılmaz, Köşk'teki veda resepsiyonunda, basın mensupları ile gerçekleştirdiği sohbette, faiz üzerine baskı kurmanın yol açtığı sonuçları Türkiye'nin daha önce yaşadığına değindi: "1994 krizinde bunu gördük. Ancak, üzerinden zaman geçtiği için unutanlar var. Merkez Bankası'na sürekli yüklenen bazı isimler var. İçimden hepsinin Merkez Bankası başta olmak üzere ülkemizin makro politikalarını belirleyen ekibinde aktif görev almaları, söylediklerini de hemen yapmaları geçiyor. Makro dengelere hiç aldırılmadan faizle istedikleri gibi oynasınlar. 3 ay sonra ekonominin nereye gittiğini görsünler." Durmuş Yılmaz, söz konusu isimlerin, sonucu görmeden ikna olmayacağını da altını çizdi: "Madem çok istiyorlar, torba yasalardan birine Merkez Bankası Kanunu ile ilgili istedikleri değişiklikleri koyarlar. Merkez Bankası'na sadece emisyon görevi verirler. Geri kalan politikaları istedikleri gibi yürütürler".
- Gazeteciler, resepsiyondaki sohbet esnasında, "bu tür adımlar ekonomide sıkıntı yaratmaz mı?" diye sorunca; Durmuş Yılmaz'ın cevabı "Ben de söz konusu kişilerin bunu görmesini istiyorum. Çünkü, görmeden hiçbir şeye inanmıyorlar. Sayın Babacan'a 10-12 yılda içeride ve dışarıda oluşmuş bir güven var. Ali Bey'in ve Mehmet Bey'in kabinede olması, ekonomide istikrarın

sigortası olarak görülüyor. Kadroda değişiklik olursa, yeni göreve gelenlerin ne yapacakları görülene kadar tedirginlik yaşanır. Yeni gelenler, temelde aynı politikaları sürdürürse, tedirginlik kalıcı olmaz. Sayın Babacan gibi içeride ve dışarıda güven yaratan kadrolara ihtiyacı var. O zaman, ekonomide çapa bir-iki kişiye bağlı kalmaz" şeklinde oldu.

- Türk Ekonomi Yönetimi'nin, Babacan, Şimşek ve Başçı'nın değişebileceğine dair tedirginlik, üç uluslararası derecelendirme kuruluşunun raporlarına da yansımış durumda. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye'deki politik gerginlik ve belirsizliğin 2015 seçimlerine kadar devam edeceğini, cumhurbaşkanlığı seçiminin sonuçlarının Türkiye'nin temel ekonomik ve kurumsal zorluklarını gidermeyeceğini iddia etti. Moody's, cumhurbaşkanlığı seçiminin tek başına ülkenin kilit sorunlarını çözmeyeceğini belirterek, yeni Başbakan atanmasının ve 2015 genel seçimlerinin de yakından izleneceğini bildirdi.
- **Moody's, 10 Ağustos tarihinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin değerlendirme notunda, "Seçim sonucu Türkiye'nin daha yavaş büyüme, yüksek enflasyon, dışsal kırılmalıklar ve Merkez Bankası gibi önemli kurumların zayıflayan bağımsızlığı gibi kilit ekonomik ve kurumsal kredi zorluklarını çözmez" ifadesini kullandı. Açıklamada, yerel politik gerilimin ve belirsizlik ortamının, en azından gelecek yıl haziran ayında yapılacak genel seçime kadar geçerli olabileceğine işaret edildi.**
- **Moody's açıklamasında, Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin kredi çıkarımlarının iki diğer durum gerçekleşene kadar tam olarak netleşmeyeceği, bunlardan ilkinin Adalet ve Kalkınma Partisi'nin dinamiklerine ilişkin işaret verecek olan yeni Başbakan'ın ağustos ayının sonlarına doğru atanması olduğu ifade edildi. Moody's, ikinci gelişmenin ise 2015 yılındaki genel seçimin olduğunu belirtti. Moody's, "AK Parti şu anda halen Cumhurbaşkanı olan Abdullah Gül öncülüğünde daha fazla konsensus taraftarı bir kanat ile, seçilmiş Cumhurbaşkanı Erdoğan öncülüğünde daha otokratik bir kanat arasında bölünmüş durumda" iddiasında bulundu.**
- Moody's açıklamasında bu yılın ilk çeyreğinde Türkiye'nin büyüme hızının beklenenden daha güçlü olmasına rağmen, Rusya ve Irak kaynaklı jeopolitik risklerin ikinci yarı performansını etkileyebileceğini belirtti. Moody's, enflasyonun halen Merkez Bankası'nın hedeflediği seviyenin üzerinde

seyrettiğini ve faiz indirimlerinin enflasyon oranı üzerindeki riskleri artırdığını belirtti. Kredi derecelendirme kuruluşu, 11 Nisan'da yayımladığı bilgilendirme notunda Türkiye ekonomisini bu yıl sonunda yüzde 2,5 oranında büyümesinin beklendiğini belirtmişti. Moody's 15 Ağustos'ta yayınladığı değerlendirme notunda ise, bu yıl için büyüme beklentisini yüzde 0,5 oranında artırarak yüzde 3,0'e yükseltti. Raporda, "Cari açık, yeniden dengeleme sinyalleri vermesine rağmen hala çok yüksek ve yabancı sermaye akışına bağlı" ifadesine yer verildi.

- Kredi derecelendirme kuruluşu Standard & Poor's (S&P) ise, cumhurbaşkanlığı seçim sonucunun Türkiye'nin BB+ olan kredi notuna doğrudan bir etkisi olmayacağını açıkladı. S&P'den yapılan yazılı açıklamada, "Başbakan Erdoğan cumhurbaşkanlığı seçimini ilk turda kazandı, onun yerine geçecek isim yine Ak Parti'den olacak. Bu nedenle Türkiye'nin makroekonomi politikasının genel gidişatında bir değişiklik olmasını beklemiyoruz. Bu sonucun, Türkiye'nin kurumlarının verimliliğinde ve yönetim sisteminde de herhangi bir değişikliğe yol açmayacağı kanaatindeyiz" ifadelerine yer verildi. Açıklamada, Türkiye'nin kredi notunun BB+ ve görünümünün negatif olarak sabit kaldığı kaydedilirken, mayıs ayında yayımlanan raporda yer alan eleştirilerin tekrar gözden geçirilebileceği dile getirildi. S&P mayıs ayında, Türkiye'nin en önemli sorununun dış kırılganlık olduğu yorumunda bulunmuştu.
- S&P Direktörü ve Kıdemli Ekonomist Tatiana Lysenko, "Türkiye için bu yılki büyüme tahminimizi yüzde 2.4'ten yüzde 2.9'a, gelecek yıl için beklentimizi de yüzde 2.7'den yüzde 3'e yükselttik" dedi. Türkiye'nin büyümesinde ihracatın payının arttığını, bu yıl ihracatta 'sağlam' bir performans beklediklerini dile getiren Lysenko, "Türkiye'nin cari açık oranında iyileşme gördük. Geçen cari açığın yıl gayri safi yurt içi hasılaya (GSYH) oranı yüzde 8 iken, bu oran yüzde 6.3'e geriledi. Cari açıkta düşüşe, ihracattaki artış katkı sağladı. Bu çok pozitif bir işaret. Fakat bunun önemli bir kısmı altın ithalatının azalmasından da kaynaklandı. Yine de Türkiye için cari açık kırılganlık kaynağı olmaya devam ediyor" dedi.
- **Merkez Bankasının zorlu kararlarla karşı karşıya olduğunu ifade eden Lysenko, "Merkez Bankası, ocak ayında para birimini korumak için faiz artırdı. Bu, piyasaların normalleşmesiyle ilişkili bir adımdı. Dışsal durum iyileşse de çelişki devam ediyor. İç talep düşük. Enflasyon ise hedeflerin üzerinde seyrediyor. Merkez Bankası, ekonomiyi desteklemek için faiz oranlarını azaltmayı seçti. Bu sebeple zor kararlar alınacak" dedi.**

Türkiye ve gelişmekte olan ülkeler için Rusya ile Ukrayna geriliminin önemli olduğuna dikkat çeken S&P Kıdemli Ekonomisti, Rusya'nın Batılı ülkelere karşı koyduğu gıda ambargosunun Türkiye'ye katkı sağlayacağını söyledi.

- Bir diğer uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch ise, Başbakan Erdoğan'ın zaferine rağmen, Türkiye'de siyasi riskin hala oldukça yüksek olduğu vurgulandı. Fitch'in açıklaması şöyle devam ediyor: Başbakan Erdoğan'ın Türkiye'nin ilk cumhurbaşkanlığı seçiminde ilk turda zafer elde etmesi, ülkenin kredi profilinin iyileşmesine önemli bir katkı sağlamadı. İkinci tura gerek kalmadan sonuçlanan seçimde Erdoğan'ın seçmenlerin büyük bölümünün desteğini aldığı teyit edildi. Ancak, siyasi risk sermaye girişinin cesaretini kırarak ve siyasi açıdan öngörülebilirliği azaltarak Türkiye'nin kredi notu üzerinde baskı yaratabilir.
- Cumhurbaşkanlığı seçimi ile mevcut siyasi döngü henüz tamamlamadı. Haziran 2015'te parlamento seçimlerinin düzenlenmesi gerekiyor. Erdoğan'ın otoriter eğilimlerinin arttığı gerekçesi ile geçtiğimiz yaz düzenlenen hükümet karşıtı protestolar düşünüldüğünde Erdoğan cumhurbaşkanı olarak gücünü daha da artıracığından siyasi tansiyonun yüksek olmaya devam edeceği söylenebilir. Erdoğan, 11 yıllık başbakanlığın ve Mart ayında düzenlenen yerel seçimde elde edilen güçlü zaferin ardından cumhurbaşkanlığı görevini yürütecek.
- Ancak, siyasi istikrar geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen Gezi protestoları ve yolsuzluk skandalı nedeniyle yükselen siyasi ve sosyal huzursuzluğu ortadan kaldırmayacak. Söz konusu olaylar, yerel siyasi ve sosyal şokların kredi notuna ilişkin algılara nasıl zarar verebileceğini göstermiş oldu. Türkiye dış şoklara karşı dikkate değer şekilde direnç gösterirken bankalar ile şirketler de yüksek borç çevirme oranlarından yararlanmaya devam ediyor ancak siyasi riskin hükümetin etkinliğini ve politikanın öngörülebilirliğini olumsuz etkilemesi halinde not indirimine yol açacak bir zayıflık olmaya devam etmesini bekliyoruz.
- **Türkiye'nin politika tutarlılığı ve kredibilitesi, özellikle de para politikasındaki eksiklikler nedeniyle aynı nota sahip diğer ülkelere kıyasla hali hazırda zayıf. Erdoğan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na faiz indirimine devam etmesi için baskı yapmayı sürdürüyor. Bu durum, Ocak ayında yapılan sert faiz artışlarının ardından Merkez Bankası'nın kredibilitesine zarar verebilir. (Yıllık enflasyon Temmuz**

ayında yüzde 9,32'yi görerek yüzde 5'lik resmi hedefin yaklaşık iki katına çıktı) Faizlerin hızla düşürülmesi, Türkiye'nin yatırımcının gelişmekte olan piyasalara karşı algısında yaşanabilecek ani bir değişime karşı kırılganlığını artırabilir.

- Yıl başından bu yana açıklanan makroekonomik veriler Türkiye'nin kredi profili için büyük ölçüde pozitif geldi. Lira istikrar kazanırken uluslararası rezervler de toparlanıyor. Kredi büyüme oranı Merkez Bankası'nın son faiz indiriminin ardından artmasına rağmen ihracat büyümesi güçlü seyrederken cari açığa düzeltme kaydedildi, kredi büyümesi ise yavaşladı. Düşük faiz oranlarına bağlı olarak hızlı kredi büyümesinin devam etmesinin yanı sıra cari açığın yeniden kötüleşmesi ve dış borcun hızla artması kredi notu açısından negatif olabilir. Orta Doğu'da yaşanan jeopolitik problemler de Türkiye ekonomisinde hissediliyor. Avrupa Birliği'ne ve Kuzey Amerika'ya yapılan ihracat dengelese de Irak'a yapılan ihracat Temmuz ayında yüzde 46 geriledi. 4 Nisan'da belirlenen BBB-/Durağan kredi notunu teyit ediyoruz. Bir sonraki açıklama 3 Ekim'de yapılacaktır."
- **Buraya kadar vurguladığımız tüm değerlendirmeler, 27 Ağustos'taki 1. AK Parti Olağanüstü Büyük Kongresi sonrasında, kuvvetle muhtemel Ahmet Davutoğlu'nun (yüzde 60 ihtimal) veya Binali Yıldırım'ın (yüzde 30 ihtimal) veya beklenmeyen genç siyasetçinin (yüzde 10 ihtimal) genel başkan olması ve 28 Ağustos'ta mazbatasını alarak Köşke çıkacak olan 12. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ya aynı gün, ya da 29 Ağustos'ta yeni AK Parti genel başkanını (milletvekili vafına sahip olarak) yeni Bakanlar Kurulu'nu kurmak üzere görevlendirmesi sonrasında (ki bu hususların tümünün önceden planlanmış olması ihtimali de hayli yüksektir), yeni Bakanlar Kurulu'nun eylül ayının ilk günleriyle birlikte, kamuoyuna açıklanması sonrasında, yurtiçi ve yurtdışı piyasa aktörlerinin ve uluslararası derecelendirme kuruluşlarının hususlar netleşmiş olacak ve buna göre bir piyasa reaksiyonu oluşacak.**
- Piyasalar, bu nedenle, yeni kabineye yönelik ipuçlarını daha bu haftadan elde ederek, önceden pozisyon almaya başlayacaklar. Bu hafta ve 25 Ağustos'la başlayan hafta, beklenenden daha yüksek seyredebilecek yabancı satışları, döviz kurlarının ve faizlerin yükselmesi, Borsa İstanbul 100 Endeksi'ndeki ciddi gerilemeler, küresel yatırımcıların köklü bir bakanlar kurulu değişikliği istihbaratını önceden almış oldukları veya böyle bir yüksek olasılığın gerçekleşmesi öncesi, kısmen pozisyon kapatmayı tercih ettikleri şeklinde yorumlanacak. Ekonomiyle ilgili

bakanlıkları ve Hazine ile Merkez Bankası gibi kurumların tümünü etkileyebilecek bakan ve üst düzey bürokrat değişimleri, sebep olduğu yoğun belirsizlik nedeniyle, dolar kurunu 2,18-2,25 TL bandına, ikinci el faizleri de yüzde 9,6-9,9 bandına ve hatta iki haneli oranlara taşıyabilir.

- Goldman Sachs, Türkiye'nin cari işlemler açığında geçtiğimiz 9 ayda görülen keskin daralmanın, cari çeyrek dönemden itibaren yerini yeniden genişlemeye bırakacağını tahmin ederken, TL'nin ABD Doları karşısında gelecek 6-12 ayda biraz daha zayıflaması için alan gördüğünü bildirdi. Yurtiçi finansal şartlarda keskin gevşeme, TL'de aşırı değerlenmenin derinleşmesi ve dış talepteki zayıflığın etkisi ile cari işlemler açığının yeniden yükselme yoluna girmesini büyük olasılık olduğunu ifade eden Goldman Sachs, gelecek 3 ay için dolar-TL kur düzeyini 2,15 olarak beklemeye ve dolar-TL kurunun 6-12 ayda 2,35 ve 2,50 seviyelerine yükselme potansiyeli olduğunu görmeye devam ettiklerini vurguladı. Goldman Sachs, Türkiye'nin 2014 ilk çeyrekte GSYH'sının yüzde 4,5'i seviyesinde oluşan cari işlemler açığının, 3. çeyrekte yüzde 6 seviyesine doğru yükselmeye başlamasını beklediğini de ifade etti.
- Açıklanan veriler, tahvil ve bono piyasasında 4-8 Ağustos haftasında çıkış yaşandığını gösteriyor. Yurtdışında yerleşik kişilerin mülkiyetindeki devlet iç borçlanma senedi (DİBS) portföyü, 8 Ağustos Cuma ile biten hafta, bir önceki haftaya göre, piyasa fiyatı değişimi ve kur farkından arındırılmış olarak net 1,48 milyar dolar azaldı. Yurtdışında yerleşik kişilerin mülkiyetindeki hisse portföyü ise aynı dönemde piyasa fiyatı değişimi ve kur farkından arındırılmış olarak 246.8 milyon dolar azaldı. Yurtdışında yerleşik kişilerin mülkiyetindeki DİBS stoku 8 Ağustos haftası itibarıyla 52.36 milyar dolar oldu. Verilere göre, 1 Ağustos haftasında DİBS stoku 55.14 milyar dolar, arındırılmış çıkış tutarı 403 milyon dolar olmuştu. Yurtdışında yerleşik kişilerin mülkiyetindeki hisse senedi stoku ise 8 Ağustos haftası itibarıyla 64.9 milyardan 61.72 milyar dolara geriledi.
- St. Louis FED Başkanı James Bullard ABD merkez bankası Fed'in 2015 yılı Mart ayında faiz artışına gidebileceğini söyledi. Bullard "2015 yılında ilk çeyrek sonu benim faiz artışında tercih edeceğim zaman" dedi. ABD'nin tanınmış ekonomi ve finans gazetesi Wall Street Journal'de çıkan habere göre, Bullard daha erken bir faiz artışının haklı olabileceğini savunarak Fed'in düşük işsizlik ve yüzde 2 enflasyon hedefine beklenenden daha yakın olduğunu belirtti. Bullard, ikinci çeyrek büyüme rakamının ilk çeyreğe ilişkin daralma verisinin anomali olduğunu gösterdiğini savundu. Goldman Sachs başekonomisti Jan Hatzius ise, FED'in 2015 Mart ayında faiz artışına

gitmesinin piyasalar için sürpriz olacağını söyledi. James Bullard 'ın FED kararlarında bu yıl oy hakkı bulunmuyor. FED'in bir sonraki toplantısı 16-17 Eylül'de yapılacak.

- Uluslararası finans ve ekonomi haber ajansı Bloomberg'in derlediği verilere göre, Brezilya reali, Endonezya rupisi, Güney Afrika randı, Türk lirası ve Hindistan rupisinde, düşüş beklentisine göre oynanan opsiyonların ortalama maliyeti, beş aya yakın bir sürenin en yüksek seviyesine ulaştı. Bu durum, Kırılgan beşliyi, 31 para birimi arasında en iyi performans gösteren ilk 10 arasına sokan gelişen piyasa yükselişinin ardından gerçekleşti. Gelişmekte olan ülke para birimlerinin düşeceğine yönelik endişe, ABD'nin faiz oranlarını yükseltme hazırlıklarının yatırımları riskli varlıklardan uzaklaştıracağı endişesinden kaynaklanıyor. Morgan Stanley, cari işlemler açıklarını finanse etmek için yabancı yatırımlara bağımlı olan ülkelerin para birimlerini tanımlamak amacıyla Ağustos 2013'te "kırılgan beşli" sözcüğünü ortaya atmıştı.
- Kırılgan beşli para birimlerinin dolar karşısındaki düşüşüne karşı sigorta maliyeti yükselişe geçti. Kırılgan beşli para birimleri üzerinde bir aylık 25-delta risk değişim oranlarının ortalamasını takip eden endeks, dün yüzde 1.79 seviyesinde iken, geçtiğimiz hafta yüzde 2'ye yaklaşarak, mart ayından bu yana en yüksek seviyeyi gördü. Mayıs ayında ise endeks en az bir yılın en düşüğü olan yüzde 1.16 seviyesinde seyrediyordu. Toronto'da bulunan CIBC World Markets Inc. döviz stratejisi direktörü Bipan Rai, "Doların yükselişine karşı teminat talebi artış gösterdi. Gelişen piyasalar para birimlerinin pek çoğu düşüşe yatkın, çünkü çoğunda aşırı alım yapılmış görünüyor veya son 7-8 ay içerisinde aşırı alım yapıldı" yorumunda bulundu. Geçtiğimiz 6 ayda Brezilya realinin yüzde 5.4 oranındaki yükselişi para birimini dünyada en iyi ikinci önemli para birimi konumuna getirirken, Kolombiya pezosu ise yüzde 7.2 ralli yaptı.
-